

Wytyczne Narodowej Agencji w zakresie stosownej
polityki kursowej w ramach realizacji projektów
mobilnościowych Erasmus+ (akcja KA1) oraz
Europejskiego Korpusu Solidarności
obowiązujące dla konkursu 2026

Spis treści

1.	Wstęp	2
2.	Wyodrębnienie kosztów projektu w ewidencji księgowej beneficjenta	2
3.	Kurs do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN w celu zaewidencjonowania go w systemie księgowym instytucji	2
4.	Kurs stosowany do rozliczeń z uczestnikiem mobilności	2
A.	Wypłata w ramach kategorii budżetowych wg stawek jednostkowych	3
a)	Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie EUR	3
b)	Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie PLN	4
B.	Obliczanie kwoty należnej dla kosztów kategorii kosztów rzeczywistych poniesionych przez uczestnika, do refundacji przez beneficjenta	5
5.	Wytyczne dot. kursu stosownego do sprawozdawczości – rozliczenie dotacji z Narodową Agencją	6

1. Wstęp

Poniższe wytyczne zostały przygotowane przez polską Narodową Agencję dla beneficjentów, którzy otrzymują od niej dofinansowanie w ramach programu Erasmus+ (akcja KA1) oraz Europejskiego Korpusu Solidarności. Wytyczne te będą stanowiły podstawę weryfikacji i kontroli kosztów dla polskiej Narodowej Agencji. W sytuacji, gdy beneficjent stosuje zasady inne niż poniższe, mogą one zostać uznane przez polską Narodową Agencję za prawidłowe, gdy uzyska ona pewność, iż zasady te są zgodne z przepisami prawa krajowego, ani że nie miały na celu uzyskania przez beneficjanta korzyści finansowych.

2. Wyodrębnienie kosztów projektu w ewidencji księgowej beneficjenta

Zgodnie z zasadami programu Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności każdy projekt musi posiadać wyodrębnioną ewidencję księgową jego kosztów i przychodów. Narodowa Agencja (NA) wymaga wyodrębnienia ewidencji księgowej, w tym zaleca podział na poszczególne kategorie budżetowe oraz rozliczeń z uczestnikami, a w szczególności wyodrębnienie kategorii kosztów rzeczywistych oraz „kieszonkowego” (jeśli dotyczy). Polityka rachunkowości powinna zawierać informacje:

- o przyjętym sposobie księgowania przychodów i kosztów projektu,
- o kursie walutowym stosowanym do przeliczenia kosztów poniesionych w walucie obcej na PLN w celu zaewidencjonowania go w systemie księgowym instytucji,
- w jaki sposób i po jakim kursie będą wypłacane środki na rzecz uczestników.

Dokumentacja do rozliczenia kosztów rzeczywistych powinna pozwolić na:

- przypisanie kosztu do prawidłowej kategorii budżetowej;
- weryfikację kursu zastosowanego do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN;
- potwierdzenie zaewidencjonowania dokumentu w ewidencji księgowej.

3. Kurs do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN w celu zaewidencjonowania go w systemie księgowym instytucji

Ewidencja kosztów poniesionych w walucie obcej, powinna być dokonana zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości z późniejszymi zmianami.

Realizacja projektów Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności nie narzuca odrębnych przepisów ujmowania operacji gospodarczych wyrażonych w walutach obcych.

Beneficjenci powinni stosować politykę rachunkowości zgodną z powyższym, dla każdej kategorii budżetowej – naliczanej wg stawek jednostkowych oraz kosztów rzeczywistych.

4. Kurs stosowany do rozliczeń z uczestnikiem mobilności

Poniższe wytyczne dotyczą przypadków, gdy beneficjent dokonuje płatności na rzecz uczestników.

NA zaleca minimalizowanie wypłat gotówkowych uczestnikom, na rzecz realizacji przelewów bankowych dla uczestników, rodziców uczestników lub ich opiekunów prawnych. Ewentualne wypłaty gotówkowe powinny być potwierdzone odpowiednią dokumentacją księgową oraz zaewidencjonowane w księgach rachunkowych.

! Uwaga:

Zgodnie z umową finansową, w przypadku, gdy wsparcie jest udzielane uczestnikom w formie wkładów jednostkowych beneficjent musi zastosować jedną z następujących opcji:

a) **płatność bezpośrednia**: wypłata całości wkładu jednostkowego uczestnikowi, przy zastosowaniu stawek wkładów jednostkowych określonych w załączniku 3 (oznacza to, iż kwota przekazana uczestnikowi odpowiada łącznej sumie wysokości stawek);

b) **wsparcie rzeczowe**: zapewnienie uczestnikom wymaganych towarów i usług (np. biletów na podróż, zakwaterowania w hotelu) poprzez ich zakup w imieniu uczestników lub zapewnienie w inny sposób. Beneficjent musi dopilnować, aby dostarczone towary i usługi spełniały niezbędne standardy jakości i bezpieczeństwa. Jeżeli zakup towarów i usług kosztuje mniej niż odpowiadający mu wkład jednostkowy, beneficjent może wykorzystać pozostałe środki na pokrycie innych kosztów projektu, wypłacenie różnicy uczestnikowi lub sfinansowanie dodatkowych uczestników, przy jednoczesnym poszanowaniu niezbędnych standardów jakości i bezpieczeństwa oraz zapewnieniu sprawiedliwego i równego traktowania;

c) **wsparcie łączone**: zapewnienie wsparcia uczestnikom przez połączenie wariantów a) i b): dokonywanie płatności bezpośrednich na rzecz niektórych kategorii budżetu oraz udzielanie wsparcia rzeczowego na rzecz innych kategorii. Korzystając z tej możliwości, beneficjenci muszą zapewnić sprawiedliwe i równe traktowanie.

W przypadku projektów w ramach programu Europejski Korpus Solidarności wsparcie finansowe w kategorii *Kieszonkowe* beneficjent musi zawsze przekazać w całości uczestnikom, stosując stawki wkładu jednostkowego określone w załączniku 3.

W ramach kategorii budżetowych naliczanych wg stawek wkładów jednostkowych, umowa z beneficjentem nie dopuszcza sytuacji tzw. zwrotu kosztów rzeczywistych, poniesionych przez samych uczestników.

Refundacja kosztów ma zastosowanie jedynie w przypadku kategorii kosztów rzeczywistych.

Warunki wsparcia muszą być jasno i z wyprzedzeniem podane do wiadomości uczestników na piśmie w sposób niedyskryminacyjny. Ewentualne przeliczenie kosztów na inną walutę nie może odbywać się ze szkodą dla uczestnika.

Przy wypłacie środków na rzecz uczestnika należy zastosować wytyczne opisane w punktach A i B.

A. Wypłata w ramach kategorii budżetowych wg stawek jednostkowych

- a) Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie EUR

I przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w EUR lub wypłata gotówki następuje w EUR.

Beneficjent przekazuje uczestnikowi **należną kwotę w EUR¹**. W tym przypadku nie dochodzi do przewalutowania. Beneficjent ewidencjonuje przelew/wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

¹ Należna kwota – w przypadku kategorii budżetowych tj. kieszonkowe, podróż, wsparcie indywidualne, wsparcie językowe, wsparcie na pokrycie opłat za udział w kursach i kosztów wizyt przygotowawczych to kwota wynikająca z zastosowania stawek wkładów jednostkowych i jest zawsze wyrażona w EUR.

II przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w EUR, natomiast otrzymuje środki od beneficjenta z rachunku bankowego prowadzonego w PLN, innego niż ten wskazany w umowie z NA.

W uzasadnionych przypadkach, gdy beneficjent przelewa środki z rachunku bankowego w EUR na swój rachunek bankowy w PLN (rachunek dodatkowy/pomocniczy beneficjenta), a następnie z tego rachunku w PLN dokonuje przelewu na rachunek bankowy uczestnika w EUR, beneficjent musi zadbać o to, aby na rachunek bankowy uczestnika wpłynęła **należna kwota w EUR²**. Następuje tutaj dwukrotne przewalutowanie z EUR na PLN oraz z PLN na EUR. Wszelkie różnice wynikające z przewalutowań leżą po stronie beneficjenta, uczestnik nie może ponosić strat z tytułu wielokrotnych przewalutowań. Ewidencja w księgach rachunkowych następuje wg przepisów ustawy o rachunkowości.

III przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w PLN, beneficjent przekazuje środki w formie przelewu

Z rachunku bankowego beneficjenta powinna zostać przelana kwota równa **kwocie należnej uczestnikowi w EUR³**. Przewalutowanie może zostać dokonane na poziomie banku beneficjenta lub uczestnika (do ustalenia pomiędzy beneficjentem a uczestnikiem). Beneficjent ewidencjonuje przelew w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

IV przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w PLN, natomiast otrzymuje środki od beneficjenta z rachunku bankowego prowadzonego w PLN, innego niż ten wskazany w umowie z NA.

W uzasadnionych przypadkach, gdy beneficjent przelewa środki z rachunku bankowego w EUR na swój rachunek bankowy w PLN (rachunek dodatkowy/pomocniczy beneficjenta), a następnie z tego rachunku w PLN dokonuje przelewu na rachunek bankowy uczestnika w PLN lub wypłaca uczestnikowi gotówkę w PLN, beneficjent musi zadbać, aby uczestnik otrzymał środki w wysokości odpowiadającej **należnej kwocie w EUR⁴** przeliczonej na PLN przy zastosowaniu kursu banku beneficjenta, w momencie przewalutowania środków z konta EUR beneficjenta na konto PLN beneficjenta (wg zastosowanego przez bank kursu kupna EUR).

W sytuacji, gdy beneficjent dokonuje więcej niż jednego przelewu ze swojego konta EUR na konto PLN, kurs przelewu na rzecz uczestnika powinien odpowiadać ostatniemu kursowi zastosowanemu przez bank beneficjenta.

W księgach rachunkowych beneficjent ewidencjonuje wypłatę na rzecz uczestnika zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

Beneficjent może dokonać wymiany waluty w kantorze, tylko w sytuacji, gdy kurs kupna EUR w kantorze jest korzystniejszy dla uczestnika niż kurs kupna EUR banku. Beneficjent musi posiadać dokumentację potwierdzającą zastosowany kurs wymiany do przeliczenia kwoty należnej uczestnikowi.

b) Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie PLN

I przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w walucie PLN

Beneficjent dokonuje przelewu kwoty w PLN obliczonej na podstawie **kwoty należnej w EUR⁵** oraz kursu zgodnego z własną polityką rachunkowości, nie niższym jednak niż kurs otrzymania środków z

² Patrz przypis nr 1

³ Patrz przypis nr 1

⁴ Patrz przypis nr 1

⁵ Patrz przypis nr 1

NA⁶. W sytuacji, gdy beneficjent otrzymuje więcej niż jedną transzę zaliczkową, kurs przelewu na rzecz uczestnika powinien być nie niższy niż kurs ostatniej płatności zaliczkowej z NA. Instytucja powinna być w stanie udokumentować poprawność zastosowanego kursu wymiany.

Przykład:

I transza zaliczkowa otrzymana przez beneficjenta została przewalutowana wg kursu 1 EUR = 4,2900 PLN - 20 czerwca 2026 r., II transza zaliczkowa otrzymana przez beneficjenta zostanie przewalutowana wg kursu 1 EUR = 4,3800 PLN – 1 grudnia 2026 r. Wszystkie wypłaty na rzecz uczestników do 30 listopada 2026 r. należy realizować po kursie nie niższym niż 4,2900 PLN, natomiast od 1 grudnia 2026 r. po kursie nie niższym niż 4,3800 PLN.

Beneficjent ewidencjonuje wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

II przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w walucie EUR

Beneficjent dokonuje wymiany waluty PLN na EUR wg kursu sprzedaży banku lub kantoru. Uczestnik otrzymuje kwotę w EUR równą **kwocie należnej w EUR**⁷. Beneficjent ewidencjonuje wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

Jednocześnie NA zaleca minimalizowanie wielokrotnych przewalutowań w celu wykluczenia ryzyka zastosowanie niewłaściwego kursu walutowego i wypłacenia niewłaściwej kwoty wsparcia na rzecz uczestnika.

!

Uwaga:

W przypadkach nieobjętych powyższymi wytycznymi wskazanymi w podpunktach a) i b), wypłata na rzecz uczestnika powinna następować wg średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego wypłatę na rzecz uczestnika.

B. Obliczanie kwoty należnej dla kosztów kategorii kosztów rzeczywistych⁸ poniesionych przez uczestnika, do refundacji przez beneficjenta

W przypadku dokumentu kosztowego w EUR uczestnik otrzymuje zwrot środków w kwocie z dokumentu w EUR lub jej równowartość zgodnie z wytycznymi opisanymi w pkt A.

- W przypadku dokumentu kosztowego w PLN uczestnik otrzymuje zwrot: w PLN w kwocie z dokumentu źródłowego
- w EUR po kursie wymiany stosowanym przez bank beneficjenta lub kursie zaliczki.

W przypadku dokumentu kosztowego w walucie innej niż PLN i EUR należy stosować wytyczne opisane we własnej polityce rachunkowości (uczestnik otrzymuje zwrot środków w wysokości wynikającej z ewidencji księgowej kosztów projektu).

⁶ Kurs zastosowany przez bank NA lub bank beneficjenta, przy przelewie płatności zaliczkowych na rachunek bankowy beneficjenta wskazany w umowie z NA – zgodnie z zadeklarowaną informacją w ankiecie beneficjenta

⁷ Patrz przypis nr 1

⁸ Tj. koszty nadzwyczajne, wsparcie włączenia dla uczestnika wynikające z dokumentacji księgowej;

Co do zasady uczestnik nie powinien ponosić kosztów ujemnych różnic kursowych lub kosztów „podwójnego przewalutowania”.

Jednocześnie koszty projektu ewidencjonowane są zgodnie z własną polityką rachunkowości, zgodną z ustawą o rachunkowości.

Przykład:

W dniu 20 czerwca 2026 r. uczestnik zakupił wizę (w ramach kategorii Kosztów nadzwyczajnych) w kwocie 1500 TRY i przedstawia ją do refundacji beneficjentowi w dniu 10 lipca 2026 r. Zgodnie z własną polityką rachunkowości beneficjent do przeliczenia kosztów w innej walucie niż PLN stosuje kurs średni NBP z przede dnia wystawienia dokumentu (przy czym może to być kurs z przedednia wystawienia dokumentu źródłowego lub z przedednia wystawienia wniosku o zwrot kosztów). W niniejszym przykładzie beneficjent przelicza kwotę 1500 TRY wg kursu 1 TRY = 0,0800 PLN (kurs średni NBP z przedednia wystawienia rachunku za wizę, tj. z 19 czerwca 2026 r.) czyli koszt wizy w PLN wynosi 120,00 PLN. Kwotę 120,00 PLN beneficjent wypłaca na rzecz uczestnika, jednocześnie kwotę tę ewidencjonuje w księgach rachunkowych. W sytuacji, gdy uczestnik chce otrzymać zwrot w EUR beneficjent przelicza kwotę zaewidencjonowaną w księgach rachunkowych na EUR wg średniego kursu NBP z przede dnia wystawienia dokumentu.

5. Wytyczne dot. kursu stosownego do sprawozdawczości – rozliczenie dotacji z Narodową Agencją

- 1) Sposób przeliczenia kosztów na EUR w celach sprawozdawczych do Narodowej Agencji, określony w umowie o udzielenie dotacji (art. 21.3 Waluta na potrzeby sprawozdań finansowych i przeliczanie na euro) **dotyczy** kosztów poniesionych w ramach kategorii budżetowych opartych na rozliczeniu kosztów rzeczywistych tj. Wsparcie włączenia dla uczestników oraz Koszty nadzwyczajne.
- 2) Kwoty w sprawozdaniach finansowych muszą być podawane w euro.
- 3) Beneficjenci, którzy prowadzą swoje konta księgi głównej w walucie innej niż euro, muszą przeliczać koszty ujęte w swoich księgach rachunkowych na euro przy użyciu średniej dziennych kursów wymiany z Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej seria C, obliczonej dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego (link wskazany w umowie finansowej) [Euro foreign exchange reference rates \(europa.eu\)](https://europa.eu/euro/forex/rates) lub średniej miesięcznej kursów wymiany InforEuro, jeśli średnia dziennych kursów wymiany nie jest podana.
- 4) Pierwszy krok – ewidencja kosztu w księgach rachunkowych. Jeśli dokument jest w innej walucie, to przelicznie na PLN powinno nastąpić wg kursu określonego w ustawie o rachunkowości.
Przykład:
Dokument kosztowy w wysokości 1 000,00 zł – zaewidencjonowany koszt to 1 000,00 zł.
Dokument kosztowy opiewający na kwotę 350,00 EUR z dnia 09 lipca 2026 r. – zaewidencjonowany koszt to 1 507,80 zł. Zastosowano kurs średni NBP z dnia poprzedzającego tj. z 08 lipca 2026 r., czyli 4,3080 (350 EUR * 4,3080 = 1 507,80 zł).
- 5) Krok drugi – następuje po zakończeniu okresu sprawozdawczego okresowego (jeśli dotyczy) i po zakończeniu okresu sprawozdawczego końcowego – przeliczanie na EUR wartości zaewidencjonowanej w księgach.

Przykład:

Okres sprawozdawczy trwa od 1 sierpnia 2025 do 31 lipca 2026.

Średnia kursów za ten okres wynosi 4,2508

Polish zloty (PLN)

24 August 2026

EUR 1 = PLN 4.3078 +0.0000(+0.0%)

Change from 1 August 2025 to 31 July 2026

Min (27 January 2026)
4.2023

Max (10 July 2026)
4.3475

Average
4.2508

Select: EUR vs. PLN

Period: 01/08/2025

31/07/2026

Zoom:

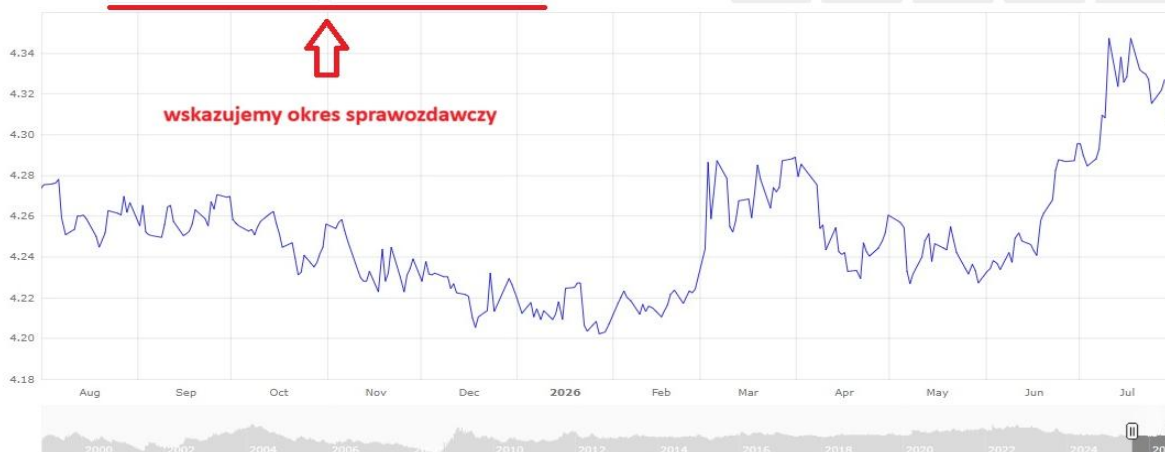
1m

6m

1y

10y

all

Dokument kosztowy zaewidencjonowany w wysokości 1 000,00 zł – przeliczono na EUR wg powyższego kursu i wynosi on 235,25 EUR – kwota jaką należy wykazać w sprawozdaniu do NA jako koszt w ramach kategorii budżetowej koszty rzeczywiste

Dokument kosztowy zaewidencjonowany w wysokości 1 507,80zł – przeliczono na EUR wg powyższego kursu i wynosi 354,71 EUR – kwota jaką należy wykazać w sprawozdaniu do NA jako koszt w ramach kategorii budżetowej koszty rzeczywiste.

Różnica w wysokości 4,71 EUR dla dokumentu kosztowego na kwotę 350 EUR, a rozliczonego w sprawozdaniu do NA w kwocie 354,71 EUR – różnica kursowa dodatnia - różnica na korzyść beneficjenta, beneficjent nie ma obowiązku zwracać jej do NA, należy przeznaczyć ją na cele projektu.

W przypadku ujemnej różnicy kursowej - zgodnie z umową finansową jest to koszt niekwalifikowany, czyli nie ma możliwości ujęcia jej w kosztach projektu.

! Uwaga:

Gdy beneficjenci są zobowiązani do złożenia sprawozdania okresowego i końcowego to dla tych samych wydatków będą oni zobowiązani zastosować dwie różne średnie kursów – na etapie sprawozdania okresowego za okres od początku realizacji projektu do dnia obejmującego sprawozdanie okresowe, na etapie sprawozdania końcowego, za okres od początku realizacji projektu do dnia zakończenia projektu.

Oznacza to, iż beneficjent dokonuje ponownego przeliczenia wydatków po zakończeniu projektu i to ta wartość jest ostateczną wartością w EUR, którą należy wykazać w sprawozdaniu do NA.